

Zákon lomu

2

Dr.Brom Jiří
Gymnázium Týn nad Vltavou
14.11.2012
Výukový materiál pro Oktávu
Přírodní vědy - Fyzika - Optika - Zákon lomu
Využití - výklad a procvičení tématu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

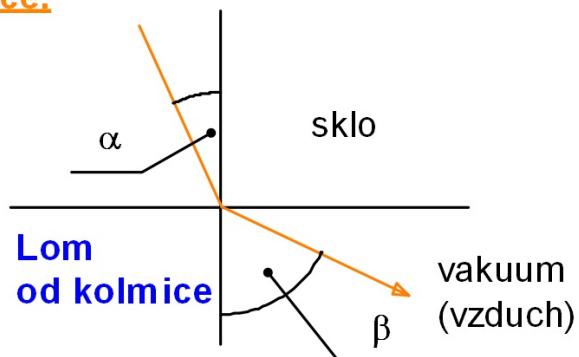
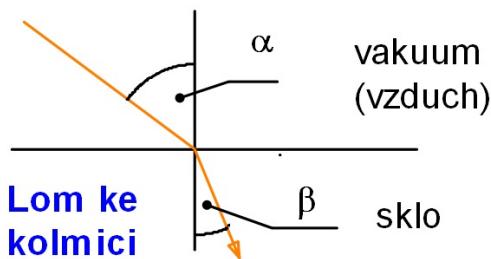
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zákon lomu

Na vysvětlení zákonitostí spojených s lomem světla se podíleli především **DESCARTES** a **SNELL**. Lom světla označujeme také jako **refrakce**.

Absolutní index lomu je definován jako poměr rychlosti světla ve vakuu a rychlosti světla v prostředí.

$$n = c : v$$

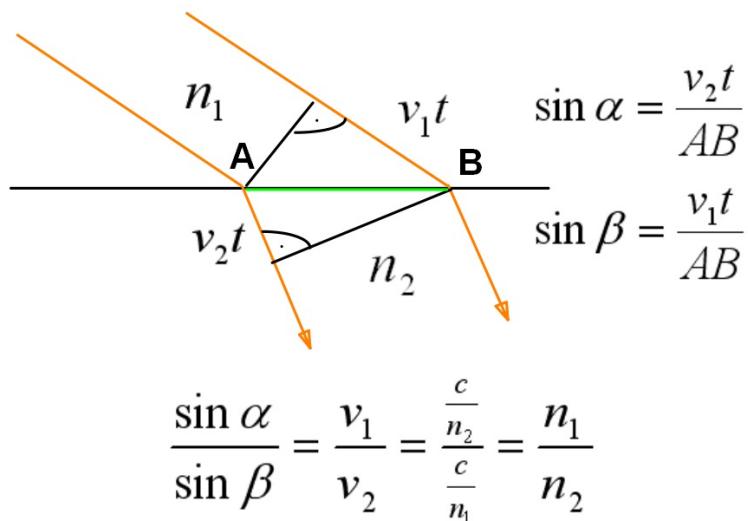
Jako prostředí opticky hustší označujeme to, ve kterém se světlo pohybuje pomaleji, prostředí má větší index lomu.

Sklo má n 1,3-1,5
Voda 1,3
Vzduch 1

Descartes
obr.1

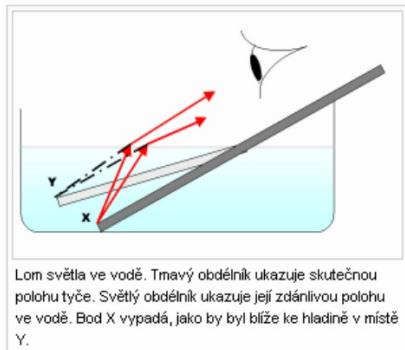

Relativní index lomu - poměr rychlostí světla v dvou prostředích.

Snellův zákon lomu - poměr sinu úhlu dopadu α a sinu úhlu lomu β je pro daná dvě prostředí konstantní a je roven poměru převrácených hodnot relativních indexů lomu.

$$\frac{\sin \alpha}{\sin \beta} = \frac{n_2}{n_1}$$

Lom světla ve vodě. Tmavý obdélník ukazuje skutečnou polohu tyče. Světlý obdélník ukazuje její zdánlivou polohu ve vodě. Bod X vypadá, jako by byl blíže ke hladině v místě Y.

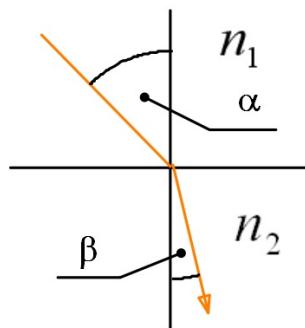
Obr. 2

Snell
Obr.3

Př:

Světlo prochází ze vzduchu do vody pod úhlem 60° . Urči, pod jakým úhlem se bude lámát.

$$\begin{aligned} n_2 &= 1 & \frac{\sin 60^\circ}{\sin \beta} &= \frac{1,3}{1} \\ n_1 &= 1,3 & \alpha &= 60^\circ \\ \alpha &= ? & \beta &= ? \\ && \beta &= 41,77^\circ \end{aligned}$$

Pracovní list :

1. vysvětli pojem opticky hustší prostředí
2. jak je definován absolutní index lomu ?
3. jak je definován relativní index lomu ?
4. proč neobjevili zákonitost ve středověku ?
5. jaký index lomu má voda ?
6. Světlo dopadá pod úhlem $\alpha = 30^0$ z prostředí s $n_1 = 1,5$ do prostředí s $n_2 = 1,3$. Urči úhel lomu.

Odkazy :

- obr.1 - cs.wikipedia.org/wiki/René_Descartes
- obr.2 - cs.wikipedia.org/wiki/Refrakce
- obr.3 - cs.wikipedia.org/wiki/Willebrord_Snellius

Zdroj :

Lepil O.: Optika pro gymnázia.
Nakladatelství Prometheus s.r.o,
Praha, 2005.